

Geachte leden van Provinciale staten,

Namens de Vereniging Vijf Dorpen in 't Groen wil ik in het kader van het agendapunt uitvoeringsprogramma Gezonde Leefomgeving 2022-2023 iets onder uw aandacht brengen dat speelt in Renkum en omgeving.

Zoals u weet staat het dorp Renkum bekend als een papierdorp. Het bedrijf Parenco, nu in eigendom bij Smurfit Kappa, is de afgelopen jaren van een noodlijdend papierfabriekje getransformeerd naar een economisch goed draaiend bedrijf. Het product is veranderd: ze maken nu geen krantenpapier meer, maar wit papier en bovenal bruin papier—de basis van golfkarton.

Sinds 2016, al 6,5 jaar, wordt deze zogeheten fluting en lining gemaakt. En anders dan de productie van gewoon papier stinkt dit als een malle. Het bedrijf heeft ook een procedé om vuil water te reinigen en om te zetten in gas en slib—en dat is ook verre van geurloos. Dat slib wordt verbrand als biomassa, samen met ander afval uit de eigen industrie en van andere bronnen(zelfs afsnijdsels van een geld-drukkerij, compleet met plasticfolie en polymere inkten) in een grote vuil-meeverbrander, de K62.

Kortom, SKParenco stinkt, geeft stof, lawaai, trillingen en vervelende uitstoot. Dit alles gebeurt op minder dan 100 meter van het centrum van Renkum, slechts gescheiden door een weg. En: het valt allemaal **binnen de veel te grote vergunning**. Daardoor kunnen de inwoners van Renkum wel klagen, maar er kan niet gehandhaafd worden. En de overlast duurt voort, en de gezondheid van veel mensen en de omgeving lijdt hieronder.

De afgelopen jaren zijn er verschillende onderzoeken gedaan naar de uitstoot van deze fabriek. De GGD-Gelderland Midden trok de conclusie, naar aanleiding van onderzoek en de landelijke richtlijn, dat de situatie tot 1000 meter van de fabriek een “gezondheidskundige onwenselijke situatie” oplevert. En dan gaat het alleen over stank. Niet over stikstof, niet over CO2 en niet over ultra- fijnstof, dat niet alleen over een dorp, maar ook over Natura 2000 gebied wordt uitgestort. De fabriek van Smurfit Kappa Parenco staat overigens te boek als de grootste stikstofuitstoter van de provincie Gelderland.

En dan is er nog de gigantische vergunning die ze hebben om water op te pompen, namelijk 5,8 miljard liter bronwater—om karton van te maken, terwijl ze naast de Rijn liggen en daar voldoende water uit kunnen halen. Onze leefomgeving verdroogt, de Veluwe verdort en wordt bosbrandgevaarlijk—maandag kwam zelfs in de pers dat zulke branden ook nog onze leefomgeving bedreigen.

In het afgelopen jaar zijn er een aantal ambtelijke aanpassingen geweest om de fabriek aan de Best Beschikbare Technieken te laten voldoen. Helaas gaat SKP steeds in beroep hiertegen en vraagt voorlopige voorzieningen—waarmee ambtelijke wijzigingen direct worden gecancelled. Er wordt ook gesteld dat men bezig is met verbeteringen om de stank te reduceren, maar bij nadere studie daarvan is stankvermindering bijvangst van een efficiency investering, en is de eventuele reductie van stank niet zichtbaar op de geurkaarten, zo gering. Een Omgevingsdialoog waaraan ook de provincie Gelderland deelnam is door de fabriek gefrustreerd en gestopt. Een evaluatierapport hierover is gemaakt maar niet openbaar gemaakt. Waarschijnlijk is dit wel voor u opvraagbaar.

Vijf Dorpen in 't Groen
Postbus 65
6865 ZH Doorwerth
5dorpenintgroen@gmail.com
info@vijfdorpen.nl

SKP heeft vlak voor de Kerst een MER-rapport ingediend met als doel te komen tot een revisievergunning. Wij snappen dat u als provincie vele belangen heeft af te wegen bij het verlenen van een vergunning. Wij verzoeken u echter om de gezondheid van mensen en de natuur af te zetten tegen het economische belang van een Ierse eigenaar, Tony Smurfit, die vooral zijn shareholders via youtube toespreekt over hoeveel er verdiend wordt.

Het Gelders Geurbeleid stipuleert dat 5 odeureenheden de maximale hoeveelheid geur is waaraan mensen op een industrieterrein mogen worden blootgesteld. In de bebouwde kom is dat ruwweg de helft daarvan. In Renkum geldt dat SKParengo vanwege een maatwerkvergunning meer dan 5 odeureenheden mag uitstoten. In de praktijk betekent dat bij bijvoorbeeld papierbreuk een geurlast van tussen de 16 en 22 odeureenheden voor 1400 huizen—aldus de vergunning.

Zelf geeft Parengo aan dat ze nooit onder de 5 odeureenheden kunnen blijven. Dit is stank van formaat—de burens van een gemiddelde varkensboer winnen op basis van 19-22 odeureenheden hun rechtszaken. In Renkum gaat het om maar liefst 1400 keer zoveel buurhuizen van SKParengo. Met ruwweg 3x zoveel bewoners.

De stikstofuitstoot is ook fors van formaat, pal naast de Natura 2000. En dat waterverbruik is een grof misbruik van resources. Maar SKParengo, onze toch echt wat minder goede buur, beroept zich steeds op de rechten uit de oude vergunning. En steeds weer, met behulp van hun goede advocaten, winnen ze het. En dus ademen wij geen frisse lucht in, kunnen wij onze huizen niet luchten en weren wij bezoek als het stinkt. Want het mag allemaal; op papier doet SKParengo niks verkeerd.

Ooit vestigde de papierindustrie zich vanwege het water wat uit de Veluwe beschikbaar was in Renkum, langs de beken. Inmiddels is het beekdal verdroogd en weten we dat het oppompen van water door SKParengo een grote rol speelt daarbij. Het dorp werd welvarend door de industrie. Nu is Renkum met regelmaat een dorp waar stinkende mist uit diezelfde papierindustrie zorgt voor een scenario als in een griezelfilm. En ook staat de leefbaarheid in het dorp en de gezondheid van de inwoners stevig onder druk.

Wij roepen u op om hier een eind aan te maken. Wij willen u vragen al het mogelijke te doen om op korte termijn de leefomgeving van enkele honderden Renkumers, Wageningers en Heelsumers te laten prevaleren boven de rechten die een kartonfabriek met recyclingactiviteiten heeft om te produceren met een verouderd machinepark in een omgeving die daar niet geschikt voor is. Beperk de vergunningen sterk of verplaats SKParengo.